

TONINO PICULA Europskog parlamentarac o aktualnim hrvatskim sporovima sa susjedima

Slovenski pritisak na Hrvatsku počeo je iritirati Bruxelles

Mislim da je Ljubljana napravila dva koraka previše i da je pritišćući Zagreb počela iritirati Komisiju, premda Zagreb ne bi smio precjenjivati koliko će EK štititi naš interes u graničnom sporu s Ljubljano

Denis ROMAC

Hrvatski zastupnik u Europskom parlamentu Tonino Picula ovih je dana dobio odgovor Europske komisije na svoje pitanje što će Komisija poduzeti u vezi s blokadom ulaska Hrvatske u Organizaciju za ekonomsku suradnju i razvoj (OECD) od strane Slovenije i Madarske.

U odgovoru povjerenica Europske komisije za trgovinu Cecilia Malmström podsjeća kako je u pogledu proširenja OECD-a stajalište EU-a još od 2007. da bi sve članice EU-a koje nisu članice OECD-a i automatski bile prihvatljive za pristupanje OECD-u. »To je stajalište koje Komisija, kao predstavnica EU-a u OECD-u, i ostale države članice, zagovaraju u raspravi o proširenju OECĐ-a te želimo što su dvije države članice od njega odstupile», poručuje Komisija Piculi.

Stvarna dimenzija

Hrvatski mediji protumačili su odgovor Europske komisije kao poziv Sloveniji i Madarskoj da odblokiraju Hrvatsku, na što je odmah reagirao slovenski šef diplomatske Karl Erjavec, kazavši kako Slovenija nije dobila nikakav poziv Komisije da podrži ulazak Hrvatske u OECD. Slovenija je uskratila potporu ulasku Hrvatske u OECD, klub najrazvijenijih gospodarstava svijeta, zbog hrvatskog odbijanja arbitražne odluke, a Madarska, zbog hrvatskog tretmana MOL-ovih investicija i predsjednika uprave MOL-a Zsoltu Hernadija.

Eurozastupnik Picula napominje da treba biti realan i da treba dati »stvarnu« dimenziju reakciji evrovjerenice Malmström na slovensku i madarsku blokadu hrvatskog ulaska u OECD.

– Mislim da ona u ovom slučaju štiti integritet same Europske komisije i pravila koja moraju jednako vrijediti za sve. Ona je ovdje nastupila principijelno, s obzirom na to da je europski stav utvrđen prije desetak godina. Zato je moralu konstatirati da je u ovom slučaju to pravilo prekršeno, i to

od strane dviju članica Unije, Slovenije i Madarske, koje trećoj članici, Hrvatskoj, političkom blokadom one mogućavaju pristup OECD-u. Ne smijemo zaboraviti da Komisija predstavlja Uniju u OECD-u, tako da u ovom slučaju Komisija mora zaštiti Hrvatsku, kao što bi zaštitala i neku drugu članicu.

Pa ipak, riječ je o vrlo načelnom stavu. Ako Komisija i štiti Hrvatsku, štiti je vrlo načelno. Europska komisija ovđe samo ponavlja stajalište EU-a iz 2007. godine, prema kojem bi kandidature članica EU-a koje nisu članice OECD-a trebalo smatrati automatski prihvatljivima, ne provizirajući izravno Sloveniju i Madar-

sku. Koliko ta načelna reakcija može pomoći deblokadi Hrvatske u ovom slučaju?

– Mislim da može pomoći. Slažem se da je riječ o načelnoj poziciji. Kada ko-

municira naš otvoreni građanski spor, Ljubljana često naglašava kako su europske institucije na njezinoj strani. Mislim da se radi o po grešno shvaćenom senioritetu, jer je Slovenija ušla u

EU devet godina prije Hrvatske, zbog čega Ljubljana stalno tvrdi da je štite europsko pravo i institucije, zbog čega Hrvatsku doživljavaju kao nekoga tko remeti uobičajeni tok stvari.

Ovdje je ipak iznesen stav Komisije da je Slovenija ovog puta uložljena u jednu vrstu političkog krivolova, s Madarskom. Radi se o političkoj poruci, koja se može tumačiti na različite na-

cine, ali Komisija je mogla biti i puno evazivnija.

Hipotetski spor

Kada sam nedavno upitao Komisiju i Europsko vijeće što će poduzeti ako se u trenutku kada Hrvatska ispunjava uvjete za Schengen pojavi politička blokada kao u slučaju Rumunjske i Bugarske, Europsko vijeće uopće se nije željelo izjasniti kako će se postaviti u hipotetskom sporu, dok se Komisija zauzezla za pristupanje Hrvatske čim ispunji kriterije. Drugim riječima, Komisija se i u tom slučaju jasno usprotivila blokadi, što Hrvatskoj svakako olakšava poziciju, a to bude znala iskoristiti.

Je li onda u slučaju stava Europske komisije o blokadi ulaska Hrvatske u OECD riječ o upozorenju Ljubljani i svojevrsnom testu za buduću slovensku blokadu Schengena?

To je dobro pitanje. Mislim da je naš ulazak u OECD lakmus-papir našeg odnosa sa susjedima koji nas blokiraju. Komisiji to očito nije simpatično. Ne želim reći da je ovo vihor u hrvatska jedra, ali jest barem lahor, ili maestral.

Treba li ovu preporuku Europske komisije dovoditi u vezu s potporom Europske komisije slovenskom stavu u vezi s implementacijom sporne arbitražne odluke, koju Hrvatska ne priznaje?

– Mislim da odgovori Komisije u slučaju OECD-a i Schengena stvaraju kontekst, kojem Ljubljana ipak mora iznova procijeniti koliko daleko može ići u pritisnicu na Hrvatsku, jer istodobno znači i pritisak na europske institucije koje nisu spremne baš do kraja pratići interes Ljubljane. Ovdje nije riječ o području u nadležnosti

“Komisija nije spremna supstituirati međunarodno pravo, dok je granični spor Ljubljane i Zagreba prije svega političko pitanje. Ljubljana sada ulazi u prostor koji je u nadležnosti Komisije, jer ulazak u OECD tiče se Komisije, dok u slučaju Schengena Komisija donosi pravorijek”

Arbitražna odluka bit će dio dogovora oko granice

Kako uopće vidite rješenje arbitražnog sporu sa Slovenijom? Vaš stranački kolega Peda Grbin ovih je dana predložio sklanjanje sporazuma sa Slovenijom koji će biti baziran na arbitražnoj odluci, s određenim korekcijama, s obzirom na to da je, kako kaže, arbitražna odluka većinom u korist Hrvatske. Slično već neko vrijeme ponavlja i vaš kolega u Europskom parlamentu Ivan Jakovčić.

– Mislim da se u ovih 26 godina toliko toga dogodilo da se u rješavanje ovog problema ne može krenuti ispočetka. Mislim da će arbitražna odluka svakako predstavljati lavovski dio sadržaja budućeg dogovora Zagreba i Ljubljane oko granice. Sada je stvar diplomacija dviju strana kako će taj sadržaj konvertirati u sporazum dviju strana, što bi bilo najbolje, s obzirom na to da je riječ o bilateralnom problemu, u kojem Komisija nema nadležnost, iako može posredovati.

Komisije, iako Komisija možda može posredovati. Komisija nije spremna supstituirati međunarodno pravo, dok je granični spor Ljubljane i Zagreba prije svega političko pitanje. Ljubljana sada ulazi u prostor koji je u nadležnosti Komisije, jer ulazak u OECD tiče se Komisije, dok u slučaju Schengena Komisija donosi pravorijek. Mislim da je Ljubljana napravila dva koraka previše i da je pritišćući Zagreb počela iritirati Komisiju, premda Zagreb ne bi smio precjenjivati koliko će Komisija štititi naš interes u graničnom sporu s Ljubljano.

Bez prisile

Što bi Hrvatska trebala poduzeti ako se Ljubljana i Budimpešta ogluše na ovu preporuku Komisije? Što Hrvatska uopće može učiniti u tom slučaju?

– Treba davati do znanja da ni Slovenija ni Madarska ne uživaju potporu Bruxellesa, koji smatra da bilateralni sporovi nisu opravдан razlog za blokadu. Nikoga ne možemo prisiliti da pođigne embargo kojem smo izloženi, ali mislim da je i Madarskoj, a možda još i više Ljubljani, stalo da ne dobjaju Komisiju protiv sebe. Bilo bi neodrživo da se u trenutku kada se uklanjaju političke prepreke pred ulaskom Bugarske i Rumunjske u Schengen, te iste prepreke postavljaju pred Hrvatsku. Mislim da se to Bruxellesu ne bi svidjelo.

Naš ulazak u OECD je lakmus-papir našeg odnosa sa susjedima koji nas blokiraju – Tonino Picula

H. JELAVIĆ/PIXSELL